І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНСоюз: HEnderson 5-8740 Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125 УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXIX. Ч. 27. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 9-го ЛЮТОГО 1962 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 9, 1962 No. 27. VOL. LXIX.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАЦІ І ЗАРОБІТКІВ — ГОЛОВНА МЕТА СТАЛЕВАРІВ

14-го ЛЮТОГО ЗАЧИНАЮТЬСЯ ПЕРЕГОВОРИ ПРО ВІДНОВЛЕННЯ КОНТРАКТУ В СТАЛЕВІЙ ПРОДУКЦІЇ

Питсбурґ, Па. — 7-го лютого 170-членна комісія платні при управі спілки Об'єднаних Сталеварів Америки вирішила, що темою найближчих переговорів про відновлення контракту про працю 930 000 членів цієї спілки буде справа забезпечення праці і заробітків. Кілька мінут після того рішення голова цієї спілки Дейвід МекДоналд і представники 11-ох більших сталеварних корпорацій погодилися в тому, що в середу 14-го лютого почнуться переговори про відновлення контракту про працю, який кінчається 30-го червня ц. р. Одночасно президент Кеннеді заявив на пресовій конференції, що він утримує зв'язок із представниками сталеварів і сталевих корпорацій, та впливає на обидві сторони, щоб прийшло до порозуміння в сталевій промисловості без страйку. Два тижні тому Президент в Білому Домі відбув в цій справі тригодинну конференцію, в якій брав участь президент Сталевої Корпорації Америки Роджер М. Блаф, голова спілки сталеварів МекДоналд і секретар праці Артур Дж. Голдберґ. Президент заявив, що добре було б, якби прийшло до порозуміння якнайскорше, щоб не було економічної непевности. Представники робітництва, як теж і власники сталеварень заявили, що вони діятимуть під час переговорів, маючи на оці також і інтереси цілої країни. МекДоналд заявив, що не може сказати, коли може прийти до порозуміння, але уряд бажав би, щоб вже в березні був підписаний новий контракт. МекДоналд заявив, що представники робітництва дбатимуть під час переговорів, щоб запевнити робітникам працю, яку вони могли б втратити внаслідок нових винаходів технології. На думку цього робітничого провідника атмосфера перед переговорами є „краща", як була в 1959 р., коли почався був довгий страйк в сталевій промисловості, що тривав 116 днів. Серед домагань робітників є також згадка про коротший тиждень праці і про збільшення заробітків, але ці пункти не є сильно наголошувані в домаганнях сталеварів, бо головна мета їх — це запевнити працю і прибутки та збільшити вплати від працедавців на забезпечення та інші добродійні цілі.

Президент пропонує Конґресові зорганізувати Корпорацію комунікаційних сателітів

Вашингтон. — Президент 7-го лютого переслав Конґресові звернення, в якому пропонує зорганізувати вільне приватне підприємство, яке було б власником і керівником комунікаційної системи сателітів. Президент просить Конґрес прийняти законопроєкт про „Корпорацію комунікаційних сателітів", яка здобуде свій капітал шляхом продажу паїв комунікаційним компаніям і приватним особам. Ця корпорація має мати право випустити паїв на один більйон долярів. Один пай має коштувати $1 000 в клясі „А". Число паїв, що їх зможе купити одна особа, або інституція, є обмежене тим, що воно не може бути більше, як 15% вартости паїв. Паї кляси „Б" складатимуться з 10 000 паїв, і їх ціна буде встановлена пізніше. Комунікаційна система сателітів вживатиме штучних сателітів як надавчих стацій. Нова система має бути готова за кілька років. Вона надавала б телевізійні програми, радіові вістки, телефонічні і телеграфічні повідомлення по всьому світі. Спочатку вона не приносила б прибутків, але пізніше вона була б дуже прибуткова. Президент заявив, що всі комунікаційні засоби в ЗДА є приватними підприємствами, тому він вирішив, щоб і нова комунікаційна система сателітів була приватною корпорацією, але уряд мав би право її контролювати.

Джордж Ромні про „кращу програму" Республіканської партії

Вашинґтон. — Президент Корпорації Амерікен Моторс Джордж Ромні, виступаючи в Нешенел Бродкастінґ Компані на програмі „Зустріч із пресою", заявив, що програму Республіканської партії треба поліпшити, бо „в минулому цю партію визначували як партію бизнесменів", хоч в дійсності вона повинна бути організацією всього народу. Сподіваються, що Ромні повідомить, що він старатиметься про республіканську кандидатуру на губернатора Мишиґену. Але заява виголошена була в такому дусі, немов би він мав далеко більші пляни, як губернатор стейту. На запит представника телевізії Ромні сказав: „Я маю багато досвіду в тому, щоб зводити докупи людей, які напочатку мають різні погляди". В політичних колах уважають Ромні як одного з тих, що можуть бути республіканським кандидатом в 1964-му році. Говорять, що колишній президент Айзенгавер мав захоплюватися поглядами Ромні на політику республіканців в найближчих роках. Демократична партія, казав Ромні, не є партією робітничих спілок, а Республіканська партія не є партією бизнесменів.

В АМЕРИЦІ

● **Аеронавтична** і Космічна Адміністрація повідомила, що лет астронавта підполк. Джана Г. Гленна відкладено ще на один день, і він зможе відбутися не скорше, як в найближчу середу, 14-го лютого. Дехто гадає, що буде довше відкладення цього лету, на три або чотири дні.

● **Д-р Джастін М. Андрюз** із Крайового Інституту Здоров'я заявив, що працюють над винаходом вакцини, яка забезпечувала б людину проти всіх родів перестуди. Але на цю вакцину треба чекати ще найменше п'ять років.

● **Президент** одної сталевої корпорації Е. Дж. Генлі заявив, що 32-годинний тиждень праці в сталевій індустрії — це „економічне самовбивство", яке спричинило б збільшення числа безробітних.

● **Президент Кеннеді** видав дозвіл на обмежений ввіз пшеничної муки з Ізраїлю на жидівські маци, які жиди споживають під час свята Пасхи, що цього року зачинається 19-го квітня. Згідно з жидівською релігією маци можна пекти тільки з такої муки, яка є з пшениці, що не була на дощі. Цього року рабіни не могли ствердити, що в ЗДА була минулого року така пшениця, яка не була на дощі.

● **В Ню Йорку** продали один лист колишнього президента Гаррі С. Трумана і два листи Джана Л. Луїса за $850. Ці всі три листи відносилися до номінації Луїса, голови спілки вуглекопів, на американського амбасадора до Москви. Ця пропозиція була в 1950 році, і з неї нічого не вийшло.

● **Нюйоркська** Метропольітальна опера запланувала цьогорічний бюджет із дефіцитом у висоті $219,000.

● **Секретар внутрішніх справ** Стюарт Л. Юдолл заявив, що треба зберігати фізичні і матеріяльні ресурси цієї країни, бо від того залежить те, як виглядатиме Америка завтра, чи буде вона і надалі, як співається в пісні „Америка — прекрасна".

КИЇВ ВИГЛЯДАЄ ЛІПШЕ ВІД МОСКВИ — ТВЕРДИТЬ АМЕРИКАНСЬКИЙ КОРЕСПОНДЕНТ

„Київ виглядає ліпше від Москви" — твердить в заголовку і доказує в розісланому пресовою аґенцією „Асошіейтед Прес" і використаною багатьома газетами репортажі з Києва американський кореспондент Рейнголд Енш. Репортаж починається багатомовним твердженням: „Прем'єр Хрущов часто хвалиться плянами наздігнати Америку, але його країна мусить насамперед наздігнати Київ". В дальшому в репортажі сказано:

Київ є столицею України, шпихліра Совєтського Союзу, і в Києві багато стандартів виглядає дещо ліпше, ніж в будь-якій іншій частині Совєтського Союзу. Західні дипломати і журналісти завжди мило заскочені, відвідавши Київ після перебування в Москві. Москва хворіє на величезні простори налів розвалених домів і суднових кабін. У Києві немає кабін і більшість будинків мають досить неба над ними. Околиці Києва засіяні хатками і кожна з них помальована. Є дві головні причини для ліпшого вигляду Києва: багато із старих мешкальних будинків були знищені під час війни і, українці, здається, більше дбають про те, щоб їхня столиця виглядала гарно і репрезентативно.

Кореспондент в дальшому завважує, що хоч нова архітектура Києва подібна до тієї, що в Москві, то все ж вона відрізняється бодай тим, що в Києві не видно тих численних телефонічних й електричних дротів, що густою сіткою вкривають Москву.

Проте, найбільшу різницю між Москвою і Києвом кореспондент добачає таки в людях. В Києві — пише він — не належить до надзвичайностей бачити людей, що усміхаються і сміються. Кельнери і кельнерки в Києві далеко ввічливіші і приязніші, ніж у Москві, хоч мають ту саму проблему — недостачу харчів.

Кореспондент в дальшому стверджує, що хоч в київських готелях таке саме нужденне устаткування, як і в Москві, то воно бодай чисте та добре і на місці поскладане. Це відноситься також до склепів та виставових вікон. У Москві, твердить Енш, думають, що вистачить накласти за вікном піраміду консерв або накидати кілька одягів. Натомість у Києві люди мають фантазію і тут вистави в склепах не уступають таким у Польщі чи Східній Німеччині.

Кеннеді наполягає на продовжуванні допомоги закордонові в ім'я волі

Вашингтон. — През. Кеннеді, запитаний на своїй останній пресовій конференції в минулу середу 7 лютого ц. р. в справі закупна бондів Об'єднаних Націй на 100 мільйонів дол., підтримав ту свою, зголошену до Конґресу пропозицію та звернув увагу, що так само, як Об'єднаним Націям, З'єдинені Держави допомагають грошево й технічною асистою багатьом країнам. Президент конкретно назвав Ляос, Південний В'єтнам і Південну Америку. Він висловив переконання, що коли б не стало тієї американської допомоги, то заламалась би справа волі у широкому світі та що та допомога стоїть у різних країнах у безпосередньому зв'язку зі збереженням там волі проти комуністичного наступу. Президент признав, що та поміч закордонові становить для американського народу поважне обтяження, але твердив, що коли б комуністичний наступ у світі переміг, то наслідки — невідхильний вибух війни — були б для Америки куди коштовніші.

Дірксен проти урядової фармерської програми

Вашингтон. — Провідник республіканців в Сенаті сен. Еверетт МекКінлі Дірксен заявив на пресовій конференції, що запланована фармерська програма демократичного уряду спричинить найбільше безладдя в американському фармерстві. Найдивнішою для сенатора Дірксена є урядова пропозиція зменшити засівні площі, на яких 50 мільйонів до 65 мільйонів акрів. Дірксен твердить, що урядовий проєкт пошкодить економіці сільських районів та малих містечок, хоч важко тепер обрахувати, як велике це пошкодження буде — Кеннеді пропонує фармерам погодитися на загострену урядову контролю або зрезиґнувати з урядової допомоги на підтримку цін на фармерські продукти.

Палатна комісія плянує збільшити число конґресменів до 438

Вашингтон. — Правнича Комісія в Палаті Репрезентантів вирішила збільшити число конґресменів на 3, щоб воно виносило 438. Тепер число конґресменів становить 437, бо два нові стейти Гаваї і Аляска дістали право вибрати по одному конґресменові, але від цьогорічних листопадових виборів число конґресменів має зменшитися до конституційного числа 435. Правнича Комісія розділює 435 конґресових місць між 50 стейтів на основі перепису населення з 1960-го року. 16 стейтів мають дістати менше число конґресменів в порівнянні з теперішнім, а 9 стейтів мали б дістати більше. Коли б Конґрес погодився на збільшення числа конґресменів до 438, тоді стейт Массачусетс втратив би одне місце в Конґресі, замість двох, Пенсильванія два замість трьох, а Мізурі не втратило б одного мандата, тільки затримало б теперішніх 11 мандатів.

Гніздовський відкриває виставку рисунків й акварель у Ню Йорку

Ню Йорк. — В понеділок, дня 12 січня ц. р. відбудеться в ґалерії Гаррі Салпетер при 42 Іст 57-ма вулиця в Ню Йорку відкриття виставки рисунків й акварель відомого українського маляра і графіка Якова Гніздовського. Буде відкрита виставка в понеділок між год. 4 і 7-ою вечора і потім кожного дня, крім неділь, в цьому ж часі. Виставка охоплюватиме вісім акварель і 10 рисунків, зроблених мистцем останніми роками і буде цілком новою й оригінальною між дотеперішніми виставками Гніздовського, що здобули йому дуже прихильну оцінку не тільки серед українців, але й серед мистецьких кіл ЗДА і різних країн Америки, де його твори були останнім часом виставлювані.

ВИСТАВКА КАРТИН М. ЮХИМОВА В УВАН

Почавши від дня 28-го січня ц. р. відбувається в Ню Йорку в новому будинку УВАН при 206 Вест 100-а вулиця виставка картин малярських творів Михайла Юхимова, влаштована мистецькою кураторією УВАН. Виставка буде відкрита до кінця лютого і її можна відвідувати у вівторок і в середу від 6-ої до 8-ої вечора і в суботу від 10 рамку до 12 в полудне.

Внаслідок вибуху в копальні вугілля в Зарщині згинуло 255 вуглекопів і 120 ще не розшукані

Залоги американських рятункових команд стоять напоготові із своїми амбулянсами біля копальні вугілля в Люїзенталь, де згинуло згідно з дотеперішніми даними 255 вуглекопів.

Заарбрюкен, Німеччина. — В копальні вугілля в Люїзенталь, поблизу міста Заарбрюкен в Зарщині стався у середу дня 7-го лютого страхітливий вибух в копальняних шахтах на глибині 1 600 стіп під землею, внаслідок якого сотки вуглекопів згинули в полум'ї, або були відрізані від виходів зсувами мас землі і вугілля. Згідно з дотеперішніми вислідами розшуків за жертвами катастрофи, повелося встановити смерть 255 вуглекопів. Понад 120 осіб з-поміж вуглекопів, які працювали в той час під землею, ще не розшукані і ледве чи вдасться їх врятувати. Видобути із шахт вдалося понад 80 робітників, але всі вони в цілком критичному стані і їх відставлено до шпиталів. Причиною вибуху було згущення копальняного газу, який легко експлодує. Копальню вважали досі однією з найбільш безпечних щодо умов праці, але з неї треба було кожного дня випомповувати 200 000 кубічних метрів метанового газу, який незвичайно загрозливий для безпеки праці. Відбувається зусильна рятункова акція, в якій беруть участь теж рятункові команди американської армії. В Західній Німеччині проголошено жалобу для вшанування жертв катастрофи.

Альжирські араби продовжують переговори з французьким урядом

Туніс. — Революційно - закордонний тимчасовий уряд Альжиру закінчив кількаденні наради в Тунісі, після чого сказано тільки, що „прийнято рішення". Загально вважають, що ті „рішення" стосуються вислання міністра закордонних справ в названому альжирсько - мусульманському уряді Саада Дахляба на дальші тайні наради з делеґатом уряду Франції, міністром для справ Альжиру Люї Жоксом, для завершення дотеперішніх розмов. Загально думають, що ця остання серія розмов доведе до вирівняння решти непорозумінь в двох справах: щодо прав французів в Альжирі після проголошення альжирської самостійности та щодо тимчасового тамошнього правління в періоді від проголошення військового перемир'я почерез плебісцит до створення державних органів влади. Мабуть з уваги на приспішений темп отих переговорів, французькі екстремісти збільшили також свою терористичну акцію. Найповажнішим їх останнім трюком був наскок 20-х замаскованих членів Тайної Військової Організації на редакцію і друкарні газети „Ль'Еко Д'Оран" та присилування під терором друкарів надрукувати повну одну сторінку тієї газети, як „Спеціяльне Видання О.А.С." (ініціяли тієї організації) з фотознімками двох заочно у Франції на смерть засуджених генералів, провідників тієї революційної організації.

Заперечують, наче б Ульбрихт попав в неласку Хрущова

Бонн. — Західньо - німецька преса приходить до висновку, що поголоски, наче б між східньо - німецьким урядом та кремлінською верхівкою прийшло до поважного конфлікту — не відповідають правді. Ті поголоски народились на підставі заяви речника східньо - німецького міністерства закордонних справ Ґерґарда Кеґеля в телевізійному інтерв'ю, що погляди східньо-німецького й совєтського урядів на справу з'єдинення Німеччини не є тотожні. Ця відповідь стояла у зв'язку з запитом, як східньо - німецькі комуністи прийняли газетну вістку про суґестію Москви, що вона, Москва, могла б за певну ціну погодитись на те, щоб Західня Німеччина залишилась в НАТО. Тепер західньо - німецька й узагалі західня преса твердить, що всі ці подробиці теоретичної дискусії не порушують засадничого факту, що Москва дала вільну руку східньо - німецьким комуністам здвигнути „мур ганьби" і вдоволена, що той мур став доконаним фактом та дозволяє тепер стабілізувати відносини в Східній Німеччині.

Економісти мусять підготовлятися на випадок ґльобального роззброєння

Ню Йорк. — Директор окремого комітету в справах роззброєння Вілліям С. Фостер опублікував звіт із праці ним очолюваного 9-членного комітету, в якому закликає приватний промисл, провід робітничих організацій і урядові аґенції приготовлятися до такої можливости, що прийде порозуміння в справі роззброєння. В цьому звіті говориться про те, що якби прийшло до згоди в справі роззброєння, то негайно значно зменшилися б федеральні витрати на зброєння, і це мало б вплив на економіку країни. Видатки на збройні сили виносять понад $50 більйонів, і коли б значно зменшити цю суму, то економіка ЗДА відчула б сильне струсення.

ЗДА ПРОПОНУЮТЬ ЗНОВ МОСКВІ АТОМОВИЙ ДОГОВІР, АБО ВІДНОВЛЯТЬ ВИБУХИ

Вашингтон. — З'єдинені Держави запропонували Совєтам переведення конференції трьох міністрів закордонних справ — від ЗДА, Британії і СССР — в справі заключення між тими трьома атомовими великодержавами договору про припинення всяких дальших ядрових експериментів, під строгою міжнародною контролею. Цю пропозицію, за твердженням преси, зробили амбасадори ЗДА й Британії у Москві, Лювеллин Томпсон і сер Франк Робертс, в минулу середу 7 лютого ц. р. персонально совєтському міністрові закордонних справ Андреєві Громикові у Москві. У справі атомових експериментів широку заяву склав през. Кеннеді на вступі до своєї останньої пресової конференції в середу 7 лютого. Він ствердив, що Америка погодиться на припинення всяких дальших ядрових експериментів, але тільки під умовою, що не повториться історія з літа-осени минулого року, коли-то Совєти, під час переговорювання про такий атомовий договір, тайком довгі місяці приготовлялися до ядрових експериментів, потім несподівано почали переводити їх і перевели 40-50 детонацій. Президент кількакратно на тій пресовій конференції підкреслив тайність, з якою Совєти підготовляють свої експерименти. Президент звернув увагу, що ЗДА не можуть допустити, щоб внаслідку тих експериментів Совєти осягнули таку атомову перевагу над ЗДА, що буде перехилена рівновага збройних сил у сторону СССР. Тому Президент казав повести підземні експерименти та приготовлятись до можливих нових експериментів в атмосфері. Президент заперечив, наче б між збільшенням темпа зброєння та стараннями про договір в справі припинення ядрових експериментів була розбіжність: відповідальність за долю країни каже зброїтися, але водночас змагати до осягнення порозуміння в справі роззброєння. На запит одного журналіста в справі порозуміння між ЗДА й Британією про обмін територіями для переведення ядрових експериментів — американських в атмосфері на британських Різдвяних островах і британських підземних на пустині в Неваді — Президент заповів оприлюднення комунікату в тій справі в найближчому часі. Президент підкреслив, що справа ядрових експериментів тісно стосується такого покращання давньої атомової зброї чи винаходу нової, яку треба оцінювати не з погляду нинішнього дня, а наступних найменше трьох - чотирьох років. ЗДА мають тепер достаточно сильну атомову зброю, щоб могти знищити СССР — коментують газети — але це відношення сил може змінитись в некористь Америки, коли СССР посуватиме вперед, а ЗДА залишаться на місці.

Чомбе скаржить уряд Конґа до Найвищої Ради у Бельгії

Брюссель. — Президент катанґійської провінції Мойсе Чомбе несподівано зголосив до так званої Державної Ради в Бельгії, яка насправді є її Найвищим Трибуналом, різні постанови й діла центрального конґолійського уряду, вважаючи їх „нелеґальними". Чомбе покликається при цьому на факт, що між молодою конґолійською державою і Бельгією підписано умову, за якою бельгійська Державна Рада мала виконувати функції конґолійського Найвищого Трибуналу, до часу, поки його не зорганізують. Тому, що в Конґо не існує ніякого такого тіла, яке розсуджувало б спори між провінціями і центральним урядом, то Чомбе відкликається до названої установи в Брюсселі. Він, конкретно, закидає нелеґальність згоди уряду Конґа на воєнні дії міжнародного війська ОН проти Катанґи. Бельгійські й американські коментатори думають, що та скарга Мойсе Чомбе не є відворотом від його співпраці з урядом Конґа й Об'єднаними Націями, а радше бажанням заманіфестувати, що Мойсе Чомбе орудує міжнародно - правними арґументами і надалі зберігає самостійність своїх дій.

Новий наступ комуністів в Ляосі перешкоджає переговорам про уряд

Вієнціян. — Лідер так званої невтральної групи в Ляосі, передбачений на нового прем'єра князь Суванна Фума вислав запрошення до теперішнього прозахідного прем'єра Буна Ума, щоб той прибув на нові переговори про створення компромісового коаліційного й невтрального уряду для Ляосу. Тому, що він запросив його до долини Плен де Жар, опанованої комуністичними партизанами і тому, що офіційно комуністичні партизани не припинили нової своєї офенсиви, якою знову зламали перемир'я, то не відомо, чи Бун Ум поїде туди. Він зірвав умовлену зустріч саме з уваги на ту комуністичну офенсиву. В справу вмішались амбасадори ЗДА та СССР, як посередники. Сам Суванна Фума запропонував підписати на письмі нове перемир'я, що його контролювала б Міжнародна Комісія, яка від кількох років формально існує в Ляосі, але нічого не робить і не перешкоджає комуністам переводити їхню аґресію.

У СВІТІ

● **У Римі** помер на 80 році життя кардинал Гетано Сіконіяні, старший брат колишнього папського нунція в Америці, тепер державного секретаря у Ватикані, кардинала Амлето Сіконіяні. Померлий кардинал був префектом Святішої Конґреґації Визнань і головою Комісії для справ Богослужби у зв'язку з недалеким Вселенським Собором.

● **84-літній західньо - німецький канцлер** Конрад Аденауер видужав після недуги грипи і першим ділом призначив свою нараду з головою Вільно-демократичної партії, д-ром Еріхом Менде. Між Аденауером і Менде настала поважна розбіжність думок на справу відношення до СССР: Аденауер вважає, що будь - які безпосередні переговори між німцями і Москвою можуть тільки погіршити нинішню ситуацію Західньої Німеччини, а д-р Менде схиляється до совєтської суґестії щодо таких безпосередніх розмов, щоб ніби доказати незалежність німецької політики від ЗДА.

● **Андрю Кордіє**, найближчий співробітник кол. генерального секретаря Об'єднаних Націй Даґа Гаммершилда, який тепер є заступником ген. секретаря для справ Генеральної Асамблеї, зрікається своєї дальшої служби в Об'єднаних Націях, щоб стати деканом Вищої школи для міжнародних справ при Колюмбійському університеті в Ню Йорку.

● **У Східній Німеччині** проголошено вперше примусову військову бранку. Всі мужчини, народжені в рр. 1940, 1941, 1942 і 1943 мусять зголоситись до реєстрації в часі від 12 лютого до 5 березня ц. р. В квітні почнеться перший набір рекрутів з примусової бранки до „Народної" комуно - німецької армії.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Небезпечні крайності

В американському політичному світі і в широкому громадянстві змагаються тепер течії не тільки в рямцях, так би мовити, засадничих принципів консерватизму Республіканської партії й лібералізму партії Демократичної, а й поза тими рямцями. В Республіканській партії постав спір, чи права організація Джон Бирч Сосайті, заснована в грудні 1958-го року в Каліфорнії нинішнім її лідером і головним речником Робертом Велчом, своєю нагальною і безпардонною кампанією проти комунізму та всіх дійсних і уявних комуністів помагає чи, може, шкодить цій партії. Водночас у Демократичній партії є не тільки давні розбіжності між південними консервативними демократами та північними ліберальними, але й розбіжності між демократами, що проповідують „середину дороги", і лівими лібералами, що значно збільшили свої впливи за теперішньої адміністрації. Джеймс Рестон висловлює у своїй колюмні в „Ню Иорк Таймсі" переконання, що обидві крайні течії, які нині заметушились в Америці, шкідливі для Америки та її двох головних партій. Він твердить, що це не є „чесною грою" демократів, коли вони хочуть скомпромітувати всю Республіканську партію, утотожнюючи її з названою Бирч Сосайті, і не є „чесною грою" республіканців, коли вони воюють проти адміністрації Дж. Ф. Кеннеді аргументом, що ніби ліві ліберали обсіли Білий Дім і правлять Америкою.

Ніщо не діється без причини, і крайні американські течії так само не народилися з пустки. Цікаво, що властиво в обох випадках діяли ті самі причини. Джон Бирч Сосайті постала з реакції на зріст активности комуністів в Америці й поза Америкою і на занадто кволу, несміливу та повільну антикомуністичну політику ЗДА в обох секторах — міжнародному і внутрішньокрайовому. Тим часом ліберальна течія скріпилася внаслідок не тільки тієї самої нерішучої американської політики, але й зросту міжнародного напруження і загрози війни, яку ніби могло б виключити „співіснування". Обидві ці крайні течії насправді компромітують, одна — Республіканську, а друга — Демократичну партії. Коли члени Джон Бирч Сосайті твердять, що покійний секретар Об'єднаних Націй Даг Гаммершилд був „одним із найгидкіших агентів Кремлю, підтримуваних американськими платниками податків", і коли вони закидають роботу у користь СССР і комунізму останнім двом американським президентам ЗДА, колишньому державному секретареві та голові Центральної Розвідчої Агенції, а голову Найвищого Суду вимагають поставити під суд за „сприяння комуністичній справі", то це може породити зневіру в чесноті й вартості американських державних мужів і піднести в очах американців і світу престиж Москви, впливи якої ніби сягають аж так далеко! Цій самій цілі служить, у своїх практичних наслідках, твердження, що большевики вистрелили свого „спутніка" для того, щоб спровокувати Америку на перегони у збросні і таким чином виснажити її фінансово! Логічно виходило б, що Америка повинна односторонньо роззброїтись, що є повним абсурдом. Не дивниця, що лідери Республіканської партії відмежовуються від Джон Бирч Сосайті.

Так само лідери Демократичної партії в Сенаті й Палаті Репрезентантів та голови їхній комісій — згадати б тільки сенатську підкомісію, що переводить слідство в справі цензурування промов військовиків — не мають нічого спільного з угодівськими тенденціями лівих лібералів. Невідомо, хто підказує Президентові такі нещасливі ходи, як запрошення Аджубея до Білого Дому, хто насправді, а не формально, велів викреслювати протикомуністичні звороти з різних промов військовиків. Але не можна приписувати такі промахи цілій Демократичній партії, в якій є такі завзяті протикомуністичні борці, як сенатор Томас Додд, президент централі робітничих спілок Джордж Міні і багато - багато інших. Крайності завжди перетягають струну.

Від десталінізації до неосталінізму

На цьому місці вже була мова про досить несподівані не раз ферменти і процеси в підсовєтському духовому житті, особливо ж в ділянці літератури й мистецтва, що свідчать про деякий злам у підсовєтському побуті, виразний особливо у порівнянні із сталінським періодом чи й навіть роками після „відлиги" — 1958 - 1960. Відбуваються ці процеси незорганізовано і відірвано при деякій толеранції збоку одних офіційних чинників і при одночасній, не раз дуже гострій і рішучій, протидії збоку інших, консервативніших чи реакційніших. Прояви лібералізації слідні в різних ділянках, на сторінках різних видань можна знайти сьогодні цікаві й оригінальні прориви живої думки поряд із одночасним їх засуджуванням чи висміюванням.

Спробу з'ясування цих нових процесів і тенденцій у підсовєтській дійсності дав цими днями відомий американський журналіст, Гаррисон Е. Солсбері, в циклі своїх статтей з враженнями із Совєтського Союзу, друкованих на сторінках „Ню Иорк Таймсу".

На думку Солсбері, в СССР відбувається боротьба між двома напрямками — лібералізаційним і неосталінським. Згідно з його обсерваціями, лібералізація в різних ділянках побуту і духового життя стимулюється головним чином гострим десталінізаційним курсом, виявленим на 22-му з'їзді КПСС. Тепер можна говорити в деякій мірі навіть про другу „відлигу" післясталінської доби. Проявляється ця лібералізація в більшій пошані до права й справедливости, у вимогах більшої свободи індивідуальности, зокрема в мистецькій творчості, і в жвавіших контактах з культурним життям Заходу та його цивілізацією. Як патрони й оборонці, а то й ініціятори нових ліберальних прямувань, виступають не тільки видатні совєтські письменники та культурні діячі, але й — правда, досить обережно — деякі офіційні особи з партії й уряду.

Проти цієї лібералізаційної тенденції виступає сильна реакційна течія, що її Солсбері визначає, як неосталінізм. Представники цієї течії не раз дуже завзято засуджують злочини і порушення законности сталінської доби, але водночас із цим готові поборювати нові тенденції й ферменти цілком таки сталінськими, значить, поліційними методами, організуючи проти нових сил лібералізаційного напрямку комсомол, таємну поліції, реакційних письменників і критиків. У боротьбі з совєтськими лібералами неосталінці не вагаються використовувати відомий совєтський арсенал обвинувачень, включно з нігілізмом, декаденством, а то й злочинною ... спекуляцією. Репрезентантами неосталінізму Солсбері називає письменника і журналіста Всеволода Кочетова, провідника комсомолу Павлова, теперішнього голову Комітету Державної Безпеки Семічастного, донедавнього голову цього КГБ, і тепер члена Секретаріяту ЦК КПСС Шелепіна. Ідеологом і духовим провідником неосталіністів є секретар ЦК КПСС Міхаіл Суслов. Головний редактор „Ізвєстій" і зять Хрущова, Аджубей, займає посереднє становище між обидвома групами, даючи можливість виступів одним і другим.

Який буде вислід цієї боротьби, Солсбері не береться визначати. На його думку, цей вислід залежатиме від розвитку міжнародної ситуації. Проте, на напрям вирішення цього змагу вказують деякі нові події в СССР, що відбулися саме під час друкування репортажів Солсбері. Це — рішучий виступ Суслова проти будь-яких можливостей співіснування між комуністичною та „буржуазною" ідеологіями і, з другого боку, репресії проти головної трибуни совєтських лібералів — журналу „Юность" і звільнення із становища його головного редактора В. Катаєва та призначення на його місце відомого ненависника Заходу і ЗДА Бориса Польового. Ці факти доводять, що хрущовська кліка починає знову затискати шрубу, вертаючись до відомих сталінських методів правління.

М. Чировський

ГОСПОДАРСЬКІ ОБРІЇ

Американське народне господарство перебуває нині в стані доброї ринкової коньюнктури, навіть у стані економічного просперитету. Так думають і визначні економісти і відповідальні державні урядовці, спираючись на різні показники господарського процесу. І тільки надто войовничі та мало об'єктивні провідники робітничих спілок намагаються доказати щось інше, дошукуючись причини відносно високого безробіття з прогресі автоматизації і в недостатніх зусиллях уряду зарадити цьому злу. Проте, самі вони не дозволяють собі на самокритику, хоч може й надміру велика агресивність організованого робітництва в дечому тут винна.

Важко, а то й неможливо з точністю передбачити розгін, натугу і тривалість біжучої ринкової коньюнктури. Правдоподібно, вже весна і літо 1963-го року принесуть деяку економічну знижку в рямах поворотних циклічних коливань господарського життя. Але в цьому немає нічого трагічного. Коли приймати такі коливання за щось нормальне в економіці, уряд і підприємці можуть як слід підготовитись до зміни ринкової погоди і опрацювати засоби, щоб упоратися з наростаючими трудноцами, які зроджуються і під час господарської рецесії і під час господарського просперитету.

Фактори, що спричинили біжучий ріст американської економіки, многогранні й численні, і їх важко розглянути в короткій статті. Найлегше вияснити цю причиновість з поміччю т. зв. теорії самозроджування господарських коливань, що її розробив економіст В. Мічелл. За цією теорією поодинокі фази економічних циклів виходять самі із себе і самі себе спричинюють: рецесія — розгін і просперитет, а просперитет — знижку і рецесію.

Але при цьому не вільно проминути дуже важливого елементу, що переконливо вияснює несподівано швидкий ріст американського народного господарства в минулому році.

А саме — виявляється, що від липня до грудня 1961-го року уряд ЗДА зробив різних замовлень у приватних підприємствах на воєнно - оборонні споруди і матеріяли на $9 більйонів, тобто на 15% більше, як за той самий час в 1960-му році. Ці величезні видатки на оборонно - воєнні цілі демократичного уряду, куди більші від тих же видатків попереднього республіканського уряду, підносячи дефіцит федерального балянсу та федеральну заборгованість до критичних меж, без сумніву, у великій мірі поліпшили ринкове положення.

Йдучи ще далі у напрямі зміцнення господарського росту країни, уряд, що його ще недавно підприємці оскаржували у веденні антикапіталістичної політики, яка, мовляв, зміряє до обмеження великих корпорацій і „соціялістичної контролі" над господарським процесом — розпочав працю над податковою реформою. Ця реформа має лібералізувати, зокрема, оподаткування підприємств, щоб створити якнайкращу атмосферу для збільшення інвестицій і капіталовкладів в економіку. Вона передбачає також тіснішу контролю над оподаткуванням дивіденд і відсотків від цінних паперів, скорочення т. зв. репрезентаційних конт, гострішу податкову контролю кооператив, асекураційних компаній, кіноакторів і т. ін., даючи рівночасно велику заохоту до збільшеної фінансово-інвестиційної діяльности.

Розуміється, що коли ця плянована реформа стане законом, представники великих підприємств вже не говоритимуть про антикапіталістичне наставлення теперішнього уряду.

Різні показники ринкового положення не тільки виявляють економічний ріст, як індекси виробництва сталі, автомашин, електричної енергії, нафти, паперових плит і транспортового волюмену, але й заповідають продовження цього росту на майбутнє такі показники, як статистичні індекси видаткування на будівництво фабрик, фабричне устаткування, інвентарне забезпечення складів сировини, виробничі матеріяли та консумпційний довготерміновий кредит.

Біржа виявляє скріплення фінансового становища великих корпорацій, які надають тон економіці країни. Нові випуски акцій і облігацій мають широкий попит і поширюють фінансову базу господарського росту поодиноких компаній. Зиски з біржевих операцій майже рекордово високі. І, не зважаючи на великий господарський ріст, основні показники цін, передусім цін у гуртовій торгівлі, не мають жадної інфляційної тенденції.

Одночасно наближається велика структуральна зміна на ринку праці. Дотеперішній семигодинний день праці поступиться незабаром шести-, а потім і п'ятигодинному дневі. Отже, 30 годин праці на тиждень — це вже недалека майбутність.

Така тенденція дещо тривожить відповідальні кола, бо означає, з одного боку, збільшення коштів праці для американського підприємства, якому щораз важче конкурувати з европейськими та японськими підприємствами, а з другого — щораз більше прискорює прогрес автоматизації, яка може створити гостру кризу на ринку праці.

Все це тісно пов'язане з положенням ЗДА на міжнародному ринку. Вже в 1961-му році позитивний торговельний баланс Америки зменшився, а дефіцит платничого балансу побільшився. Це — так би мовити, зачароване коло. Збільшені кошти праці підбивають ціни в ЗДА і обмежують американські конкуренційні можливості на світовому ринку, а це в свою чергу прискорює автоматизацію; автоматизація шкодить ринкові праці, який тим агресивніше оформлюється, підбиваючи кошти виробництва, і це більше погіршує міжнародне торговельне положення ЗДА.

Уряд оголосив підвищення платень і пенсійного забезпечення для урядовців та робітників у федеральних установах, продовження часу вакацій, поширення забезпечення проти недуг і т. ін.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду Ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами Батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їй кращу будучність, а нашій громаді у вільнім світі нового свідомого члена.

Олег Лисяк

ДЕСЯТЬ РОКІВ ТОМУ

Згадувати минуле — привілей людей, що старіються. Очевидно, не треба цього привілею надуживати, сягаючи споминами далі як за десять років. А про майбутнє хай думають молодші. Старшим нема потреби думати про майбутнє. Альберт Айнштайн, один із найбільших мислителів світу, сказав: „Я ніколи не думаю про майбутнє. Воно й так прийде раніше, ніж треба ..."

Минуле, і то якраз минуле з-перед десятьох років, згадалося мені, коли я витягнув із моєї „шпаргалярні" вирізку з фронтової сторінки мюнхенської „Абендцайтунг". Крім повідомлення про жахливі буреві на Сицилії, знайшов я на ній коротку, рукою написану нотатку: „Ми всі ще поїдемо до Америки і всі будемо ще нарікати. Є. Ш."

Нема що дивуватися песимістичному тонові цієї історичної нотатки. Її висловив на Айнґерштрассе в Мюнхені дивізійний колеґа Є. Ш. ще перед тим, як — після довгорічного відмовлювання іміграційних прав колишнім дивізійникам — нарешті за інтервенціями всіх можливих наших чинників іміграційна найвища влада, ІРО, визнала дивізійників за людей, яким можна імігрувати до Америки.

Ну, а потім пішло: якраз перед Різдвяними Святами все рухнуло на переходовий табір Функ Касерне в Мюнхені; там ганяли від однієї комісії до другої, від Ай-Ен-Ес до Сі-Ай-Сі, від Сі-Ай-Сі до Сі-Ай-Ді, а потім знову до Ай-Ен-Сі і так далі, аж очі на лоба лізли ... Штурмували всі перешкоди, щоб добитися до консулярних порогів, оминувши всі засідки, доноси, підставлювання ніг ... Ну, і нарешті підносили руку перед консулом і їхали до Бремену, щоб там чекати на транспорт, де зродилася травестація дивізійної пісні:

„Хай браття і сестри не
тужать за мною,
Я тим часом посиджу
в Бремені ..."

Але нарешті все минуло, і останні ірівські транспорти з нашими дивізійними контингентами почали їхати на Америку. Ми називали їх „транспортами могили" за дивізійною традицією.

Тяжко було доїхати до вимріяної Америки, але якось таки заїхали, і дня 9-го лютого 1952-го року наш „Генерал Гаан" став у нюйоркському порті. Над ранком, коли вже почали напливати на корабель перші телеграфічні привіти від родин і колеґ, що чекали на нас у порті, помер старенький латвійський професор. Не дочекався ...

Серед людської метушні — урядовців, митних сторожів, портових робітників, корабельної обслуги — за невисокою, пересувною загорожею я побачив знайому постать, високу й худощаву. Це був Володимир Блавацький. Він простягнув через загорожу руку і сказав: „То так, прошу! Тепер і ви вже з нами. Будемо разом лупати цю скалу".

По двох роках Блавацький уже не жив. Заважке було лупання тієї скали для Блавацького ...

Але тоді ніхто з нас не думав про смерть. За Блавацьким побачив я дивізійного колеґу Філька Рудакевича-Рудзя, якого в Дивізії всі знали лише як „професора", і тому він не раз діставав дві менажки зупи замість однієї. Він казав кухареві: „Це для мене, а та друга, то для Рудакевича ..."

За хвилину, коли ми вже перейшли через загорожу, чекав на нас вже другий колеґа з „могили", Зенко Коновка, який з місця зафундував нам автентичного „гат доґа". Однак, після мюнхенських „вюрстхен" не смакував нам „гат доґ" так, як треба. „Як Америка, Зенцю?" — запитав я колеґу, і він відповів: „О-о-о, файна! Але тільки в неділю ..."

А потім у тісному, темному приміщенні на долині міста, вікна якого виходили прямо на стіну сусіднього дому, відбувся в колеґи Зенка „крайовий" обід на вільній землі Вашинґтона — з борщем, варениками і всіма додатками. Не раз згадували ми пізніше з Блавацьким цей вечір на Манґеттені. „Не штука бути гостинним у палатах, — говорив Блавацький, — але погляньте на наших людей: щойно самі приїхали, тісняться в цих нюйоркських дірах, а вже вас борщем і вареникамн частують ..."

І їхали ми в темну ніч зеленим „даджем" Рудзя по шляху „число один" у напрямі до Філядельфії, і миготіли нам в очах незчисленні неони Нюарку, Джерзи Сити, Елизабету, Трентону, Кемдену. В Філядельфії переїхали попри цегляний дім, на якому великий напис голосив, що тут Едґар Аллан По написав свого несмертельного „Крука". „Колись підемо туди разом" — сказав Блавацький. Але ми ніколи туди не пішли ...

Далі їхали ми довгими, порожніми вночі вулицями, по обох боках яких стояли довгі шнури авт. Тепер ті вулиці в районі Фреклин Стріт розвалюють, щоб на їх місці постала нова „українська дільниця".

А потім, в неділю ранком почув я вперше за довгий час українське слово в етері, радіопередачу Володимира Блавацького, який читав таки мій власний репортаж, написаний ще в Европі.

А опісля вийшли ми на вулицю Френклина до катедри, на Богослужбу. Стоїть ця катедра й досі — лише в її підземеллях прибув другий гробовець, — коло Кир Сотера Ортинського лежить тепер і Кир Константин Богачевський.

Не знали ми ще тоді, десять років тому, цієї країни. Не знали, чим вона живе, яке її обличчя, які наші права, як живуть тут люди, яка її природа. А малий хлопець, який має тепер понад два метри росту (ні, вибачайте: шість стіп і три цалі), запитав: „Тату, чи в Америці росте травичка?"

Так, тепер ми вже знаємо багато більше. Ми проміряли широкі супер - гайвеї, переїхали снігами Вайт Фейн Мавнтенсу, літали над Міссіссіпі, переїжджали десятки разів коло Ніягари, купалися в океані і Великих Озерах, збагнули сенс вислову дивізійного колеґи Зенка „Америка в неділю файна", бачили Ню Иорк з Емпайер Стейт Билдинґу, полювали на олені у лісах коло „Союзівки" і знаємо, що в Америці — „росте травичка".

І нарікати — таки не маємо потреби. І напевно колеґа Геньо Ш., автор песимістичного передбачення, на нарікає теж. Зрештою, запитаю його на балю „Червоної Калини", коли ми святкуватимемо наше десятиріччя по цьому боці „великої калабані".

Михайло Трощук, Шикаґо, Іллиной

ФЕДЕРАЛЬНІ ПОДАТКОВІ ЗВІТИ

(Що треба мати на увазі при виготовленні так званого „Інком Текс Рітерн")

VI

9. Чи батьки можуть подавати на своє утримання дітей у віці понад 19 років, які студіюють і мали свій окремий заробіток в сумі понад $600

На основі податкового закону, дітей, які закінчили 19 років життя перед кінцем звітного податкового року і заробили більше як по $600 протягом року за свою працю, батьки можуть подати на своє утримання, розуміється, якщо їх утримували. Крім того, діти висилають свої окремі податкові звіти, щоб в такий спосіб отримати зворот податку, якщо такий був заплачений через працедавця. Податок, вплачений від суми $600 річного заробітку, є зворотний. Навіть коли син чи доньна заробили більше як по $600, то подають себе на власне утримання, хоч би батьки й подали їх на своє утримання.

Діти віком понад 19 років, які заробили більше як по $600 в минулому році і які ходять до цілоденної школи, не можуть бути подані батьками на їхнє утримання, як це було у випадку, коли вік дитини був менший від 19 років.

Але коли діти навіть віком понад 19 років заробили більше як по $600 і ходили до цілоденної школи щонайменше п'ять календарних місяців (один семестер), то вони можуть бути подані батьками на їхнє утримання: іншими словами, діти, які студіюють, користають з того, що й батьки і самі подають себе на утримання.

10. Яку процедуру застосує федеральний податковий уряд в наступних роках?

На основі дотеперішніх офіційних повідомлень, податковий уряд пригадує всім платникам податку, щоб вони не забували подавати свої числа т. зв. „Совшел Секюріті" на податкових звітах за 1961-ий рік. Тому, що є багато однакових імен і прізвищ, число „Совшел Секюріті" кожного платника податку служить в потребі контролі в податкових розчисленнях.

Тому, що податковий уряд почав користуватися електронічними машинами в обрахунках податків, така система уможливить урядові переводити контролю всіх прибутків платників податку в далеко скоршому часі.

Процедура виглядатиме ось так:

Працедавці, а далі фінансові інституції (якщо закон змусить їх, а це більше як певно) подаватимуть до податкового уряду суми, зароблені чи вписані на добро платника під числом „Совшел Секюріті". Податковий уряд одержавши такі дані, обчислить приходи, одержані платником податку. Після того, як податковий уряд одержить від платника податку звіт, порівняння буде зроблене між сумами, що їх подали зовнішні джерела, і сумами, що їх подано на податкових звітах платника податку.

Будь-яку розбіжність поміж цими двома сумами податковий уряд квестіонуватиме, бо практично такої різниці не може бути, хіба тоді, коли така різниця була спричинена помилкою.

СЕРЦЕ

Лікар каже мені:
Ваше серце слабе,
справи дуже погані,
від найгіршого гірші.

Коли хочете жити,
жалійте себе.
Заборонено все —
хвилювання і вірші.
Щож лишилось
робити мені на землі,
нащо серце своє
берегти і для кого,
коли вірші, турботи
і все взагалі
ради себе повинен я
викинуть з нього?

Хай серця, що із шлуночків
і пересердь,
а не з полум'я складені
й полум'я повні,
бережуть себе старанно,
так, ніби смерть
може скарби у них
відібрати коштовні.

Я ж у серці ховаю
багатство одне:
хвилювання своє
і дерзання уперті,
і слова лікарів
не лякають мене —
не боюся я з ним
ні життя, ані смерті!

САВА ГОЛОВАНІВСЬКИЙ

Іван Кедрин

ВИКРИВЛЕНА ПРАВДА

(3)

Таку саму непослідовність і заперечування своїм власним твердженням можна знайти й в другій справі, що її — у кожному випадку — з великим темпераментом заторкує Автор: у характеризуванні відносин в Галичині й на Наддніпрянщині. Галичину Автор ґльорифікує, Наддніпрянщину змальовує в найчорніших барвах. Описуючи акт проголошення Соборности на площі св. Софії 22 січня 1919 року, Автор так характеризує представництва цих двох частин України, які опинились біч-о-біч на тій величній маніфестації:

„... З одного боку політично зрілі люди різних станів народу, з другого революційна, молода, політично зелена інтеліґенція — без народу ... Оце нарід! Оце свідомість, оце дисципліна! Це державна сила Галицької Землі ..." Але про ту ж чудову галицьку інтеліґенцію пише Автор деінде: „Маси можна було повести, коли б наші провідники знали, яким шляхом, до якої мети їх вести ..." Відносини в Наддніпрянщині описує, як суцільну анархію: „Ця „республіка" (мова про Українську Народну Республіку — в „лапках"! — І. К.) де не була держава, а тільки хаос і війна всіх проти всіх".

Але, описуючи відносини в ЗО УНР, Автор, як тодішній міністер внутрішніх справ, подає цілу низку ілюстрацій на — анархію в краю. Отож, описує „Янівську республіку": „Парубки, що мали йти до війська, загумінками повтікали у сусідній ліс". І Автор оповідає свої пригоди, коли приїхав до тієї повітової „республіки" з каральним відділом війська, яке публічно било (по 25 буків) зловленого війта і міщан, „що не признавали України". Дивне враження робить, як міністер внутрішніх справ уважав за справедливу кару, чи за добрий жарт, що на янівських міщан накладено тоді „контрибуцію": „зготовити багатий обід для збаразької сотні, що й подиктував (комісар Юркевич — І. К.), що має бути: добрий борщ, вепровина з капустою та пироги (вареники), а до того по чарці горілки, по гальбі пива і по пачці тютюну на вояка ..."

Це було в Янівщині, але не краща ситуація була в Гусятинщині: „... Показалося, що свати в Гусятинщині вважали, що як нема цісаря, то й не треба телефонів та телеграфів, і дроти здадуться їм у господарстві. І вони повирубували майже всі телеграфічні стовпи поміж Копичинцями й Гусятином та забрали собі ..." Прийшлося висилати проти них військо і збирати назад загарбане майно. Подібна історія була в Теребовельському повіті, в якому селяни стали на становищі „це наш ліс" і нікого з-поза свого села туди не пускали. Зокрема широко Автор описує відносини в Дрогобицькому повіті, що його комісар, кол. парляментарний і соймовий посол Семен Вітик продавав нафту Бориславського басейну на власну руку. А що у війську не було ідилії, то Автор стверджує це, пишучи виразно про „свою рідну солдатеску" ...

Коли ж взяти на увагу, що Галичина пережила від 1848 до 1918 року — не враховуючи короткого періоду реакції у Відні — школу австрійського конституційного режиму і що той час виповнила еволюційна, вперта, з великими осягами в усіх ділянках життя політична боротьба галицьких українців, які мали своїх послів, школи, установи, пресу, видавництва, рідну Церкву, спортові організації, а на Наддніпрянщині панував від Петра І і Катерини ІІ обрусительний режим, під яким „від молдаванина до фіна все замовкло", — то навіщо було отак вивищувати все, що перед Збручем, і принижувати все, що за ним?!

Бо в одному д-р Лонгин Цегельський послідовний: червоною ниткою тягнеться через цілу книжку презирство до тієї української наддніпрянської інтеліґенції, яка переводила на Наддніпрянщині революцію і в огні та крові творила молоду державу. Автор ніколи не підходить до відносин на Наддніпрянщині, як до революції, а тільки як до занархізованого українськими провідниками терену, на якому єдиним світлим епізодом була Гетьманщина Павла Скоропадського. З якоюсь дивною заїлістю і ненавистю, з відсутністю хоч би крихітки здорового, конструктивного критицизму й об'єктивізму ставиться Автор до тієї жмені наддніпрянської інтеліґенції, на плечі якої впав велетенський тягар будування української держави з повної пустки: без політично свідомих мас, без адміністраційних кадрів, без війська, на території з величезним ворожим до українства російським адміністраційним та поліційним апаратом, з сотнями тисяч російського війська, із зросійщеними містами та гострою соціяльною проблемою безземельного селянства, що її відразу почала використовувати большевицька демагогія. Автор не зазначає з доби Центральної Ради й Директорії ні однісінької позитивної події, ні однієї заслуги тодішнього українського народу!

В одному місці Автор слушно таврує українців за їхній брак взаємної толеранції: „В ложці води один одного втопив би тому, що він не моєї партії!" Але водночас його підхід до української революції над Дніпром повний їді, в якій він „топить" усіх, що їх вважає за своїх противників.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Свято Державности в Гартфорді, Конн.

Українська делегація в губернатора Коннектикау Демпсея передає губернаторові дарунок. Зліва: С. Чайківський, Я. Гук, Е. Гомотюк, губернатор Демпсей і С. Бойчук. Бракує член делегації М. Мельник.

44-ті Роковини Державности і Соборности України, українська громада в Гартфорді відзначила з належною увагою.

21 січня, під час Служби Божої стрункі ряди юнаків СУМА і Пласту, піднесені ветеранами український і американський прапори, чудовий спів хору і все інше пригадувало українському громадянству про це велике історичне свято.

В переддень Свята губернатор стейту Джан Демсей прийняв 5-членну делегацію Відділу УКК і відбув з нею призну розмову про політичне становище України. Делегація запрезентувала губернаторові на пам'ятку гарно різьблений інкрустований в гуцульськім стилю комплет канцелярійного приладдя.

В місцевих щоденниках „Гартфорд Таймс" і „Гартфорд Керант" поміщено 3 знимки з зустрічі українських делеґатів з губернатором, його заступником і мейором міста. До кожної знимки редакції помістили прихильні коментарі про Україну. Довшу редакційну статтю помістов „Гартфорд Керент", вказуючи на ненормальний в світі стан, що 45 мільйонів українців, поневолених Москвою можуть тільки в своїх серцях мріяти, але не можуть голосно говорити про своє право до незалежности.

На радіостації ВТІС коментатор Росс Міллер присвятив кілька хвилин справі „Українського Дня Незалежности", закінчивши авдицію грою українського національного гимну. 22 Січня на стейтовім Капітолю і ратуші міста повівали синьо - жовті українські прапори побіч зоряних державних прапорів.

Цього року Відділ УКК більше уваги присвятив для Зовнішнього контакту з представниками американської влади і пресою.

Це завдання сумлінно виконали голова Відділу Стефан Бойчук, містоголова Михайло Мельник і містоголова і гол. радний УНС Ярослав Гук.

Святочна Академія була старанно зорганізована і мусіла заімпонувати також гостям - чужинцям. З відслоною завіси присутні побачили сцену удекоровану емблемою Державности і Соборности України, з історичними датами, Софійським Собором і св. Юром — наче в облаках. Цю декорацію знаменито виконали члени Імпрезової Комісії Відділу УКК Михайло Шевчук, Тиміш Мельник і Роман Кузьма.

Український Національний Хор, скріплений десятком юних співаків, під дириґентурою Ол. Пришляка, відспівав американський гимн, а прапороносці - ветерани Мих. Мельник і Сем Грогоза внесли на сцену американський і український прапори.

Святочний настрій піднесла „Молитва" Артемовського, чудово виконана нашим хором і солістом - тенором Юрієм Ковінкою. Хор і соліст співали з надхненням, яке передалось авдиторії і викликало зрозуміле зворушення і одушевлення.

Свято відкрив містоголова Відділу УКК Іван Кукіль згадавши, що українці у вільному світі урочисто відзначають Роковини Проголошення Державности і Соборности України. Прикрим дисонансом звучить заява держ. секретаря Діна Раска про Україну. Одностайна постава всього українського громадянства повинна спам'ятати американських політиків, які своїми заявами роблять велику шкоду Україні а не меншу Америці.

Слідували привіти заступника губернатора Антона Арментено, мейора міста В. Глена і представників литовців, естонців і поляків.

Довшу промову виголосив делеґат УКК адв. Степан Ярема. Його промова виголошена з властивим йому темпераментом захоплювала українців і гостей. Її часто переривано рясними оплесками. Він вказав на суперечності американської політики, коли ам. політики голосять свободу волі для всіх народів, а державний департамент стосує політику неподільности великої Росії коштом поневолених народів. Другий бесідник дир. Роман Романишин виголосив добре опрацьовану доповідь про історичні аспірації українського народу до своєї державности і безнастанні противні сили, які ударемнювали ці змагання України.

Проклямацію губернатора з нагоди Свята Державности відчитав Ярослав Гук, а відтак член Управи Відділу Степан Чайковський відчитав резолюцію - протест проти заяви державного секретаря Діна Раска, в якій він заквестіонував історичність назви Україна. Резолюцію підписали чотири сотні учасників.

В другій частині Академії хор відспівав пісні „Цвітка дрібная" Матюка і „Дума-Пісня" Гайворонського. Соліст тенор Ю. Ковінько виконав ще дві пісні „Дивлюся на небо" і „Чужина". До всіх точок акомпанював проф. Юрій Цебрівський. Хорові і сольові точки були добре опрацьовані і були нагороджені щирими оплесками. Співом українського національного гимну закінчено Свято.

Е. Гомотюк

Дітройт-Схід Гемтремк відзначив Роковини Української Державности

Врочисто відбулися в Дітройті цьогорічні святкування Роковин Української Державности і Соборности, влаштовувані Відділом Українського Конгресового Комітету Америки, Дітройт Схід — Гемтремк. Дбайлива відготовка і гарна програма свята причинилася до гідного відзначення Великих Роковин.

День 21 січня на довго залишиться в пам'яті української спільноти нашого міста, яка своїми молитвами просила Всевишнього про кращу долю нашого поневоленого народу. В одній з найбільших українсько - католицьких парохій, а саме в церкві Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії, в якій парохом є неструдимий о. д-р Степан Кнап, всі Богослужби та молитви були в намірені українського народу. Завершенням релігійної частини святкувань був молебень в намірені українського народу, який відслужив о. д-р Степан Кнап в сослуженні двох священиків при участі церковного чоловічого хору під дир. п. Ярослава Филипова, а який закінчено відспіванням „Боже Великий Єдиний".

Академія почалася о год. 3.30 по полудні в просторій залі УНК „Орлик", по береги виповненій, яка не встані була помістити всіх тих, що бажали взяти участь в імпрезі.

Програму започатковано американським гимном, який відіграла п. проф. Ірина Решетилович. Інвокацію перевів о. Леонард Корчинський. Голова Відділу УККА, п. Володимир Тустанівський, звернувся з апелем до присутніх піддержати змагання українського народу в його боротьбі за визволення.

Хор Учнів Української Вищої Школи під дир. проф. Богдана Сарамаґи відспівав „Отче Наш" — муз. Б. Сарамаґа, та „Привіт Вітчизні" — М. Фоменка. Присутні рясними оплесками нагородили нашу молодь за її виступ. Особливе признання належиться проф. Б. Сарамазі, який за короткий час міг підготовити молодь до такого гарного виступу.

Проклямацію Дня Української Державности, місцевого посадника міста, відчитав п. Богдан Федорак, абсольвент Вейнського університету. Доповідь англійською мовою виголосив конгресмен Л. Недзі. В своїй доповіді, яка поміщена вже в Конгресовому Рекорді Палати Репрезентантів, виказав своє обізнання з східньо - европейськими справами, а в першій мірі з проблемою поневоленої України.

Святочну доповідь українською мовою виголосив письменник Юрій Тис-Крохмалюк.

Капеля Бандуристок Осередку СУМА ім. П. Орлика під мистецьким керівництвом Петра Потапенка відспівала ряд народніх та побутових пісень, які присутні прийняли бурхливими оплесками.

На свято наспіло ряд привітів від американських сенаторів і конгресменів, які відчитав Тарас Когут, студент Вейнського університету. Резолюції відчитав Богдан Скасків. Резолюції ці вислано на адресу президента ЗДА, державного секретаря, місцевого губернатора, федеральних сенаторів і конгресменів, а також і багатьом іншим визначним представникам американського політичного світу.

Завершенням програми була інсценізація до слів „Коли ви вмирали", яку виконав Гурток Юначок Осередку СУМА ім. „Київ", під керівництвом пані Галини Футали.

Відспіванням українського національного гимну закінчено Академію.

Присмно відмітити факт, що виконавцями майже цілої програми була українська молодь.

Того самого дня, як і попередніх років, на ратуші міста повівав синьо - жовтий прапор поруч зоряного американського прапору.

Згадка про згадане святкування поміщена була в американській щоденній пресі. Особливо прихильна стаття появилася в місцевому польському щоденнику „Дзєннік Польскі", де звернено особливу увагу на участь конгресмена Л. Недзі в цьогорічних святкуваннях.

Б. С.

Свято Державности й Соборности України в Бостоні, Масс.

Заходом місцевого Відділу УККА та при співпраці організацій і громадянства міста Бостону з успіхом підготовано та відсвятковано історичні великі січневі роковини, проголошення Української Самостійної Соборної Держави.

Губернатор стейту Массачусетс, Джан А. Волпі та посадник міста Бостону, Джан Колінс підписали проклямації та проголосили день 22-го січня 1962 р. Днем Української Незалежности. 22-го січня 1962 р. на міським ратуші в Бостоні повівав поруч американського, український прапор, а під час піднесення прапора зібрана численна українська група співала український національний гимн. Підписання проклямації в губернатора відбулось 17-го січня 1962 р. в присутності української делеґації, до якої входили: голова Відділу УККА Орест Щудлюк, Йосиф Харина, голова радна УНС Анна Чопик, Степан Сідлярчук та Володимир Федорів.

Святочна Академія відбулась 28-го січня 1962 р., о год. 4-ій по полудні в шкільній авдиторії середньої школи ім. Мері Е. Курлей, при 493 Сентер Стріт, в Джемейка Плейн, Масс.

Академію започатковано американським національним гимном, якого відіграла мандолінова оркестра Ю СУМА, Академію відкрив голова Відділу УККА Орест Щудлюк та відчитав проклямації губернатора стейту, Масс. та посадника міста Бостону. — Святочну доповідь англійською мовою виголосила голована радна УНС, адв. Анна Чопик. Доповідь українською мовою виголосив д-р Володимир Вандера.

Короткими словами вітали присутніх українців гості: стейтовий генеральний прокуратор Едвард Дж. МекКормек, міський радний Лянґоні, та представник латишів.

В мистецькій частині виступали: мандолінова оркестра Ю СУМА під проводом п. Миколи Калініченка, церковний хор парохії Святішого Серця Ісуса під проводом п. Галини Гейр. Мішаний хор парохії св. Юра під проводом інж. Михайла Вінтонова та Пластова молодь.

Знаменитим дитячим голосочком виконала сольо — композицію з опери „Запорожець за Дунаєм" — пластунка — юначка Леся Струк, яку присутня публіка зворушливо винагородила рясними оплесками. Юсумівка Галина Попик гарно віддеклямувала деклямацію „Живи Україно" — О. Олеся.

Мирослав Вінтонів, син дириґента хору інж. М. Вінтонова виконав на фортепіяні ряд композицій Миколи Фоменка. Батько донечки солістки Лесі — Петро Струк виконав сольоспів „Мрія Вурлаки", в супроводі інж. Вінтонова та сина Мирослава.

Подякою всім присутнім та виконавцям програми свято закрив член Відділу УККА п. Степан Сідлярчук. Свято закінчено відспіванням українського національного гимну. Сцену оформив п. Іван Попик. Велика шкільна авдиторія була майже наповнена публікою.

І. Кецмур

● Чоловік Єлисавети II Філіпп Единбурґський прийняв запрошення приїхати до Ню Йорку 7 червня ц. р. на бенкет міжнародної організації, що опікується збереженням у світі диких звірят. Головна кватира тієї організації перебуває в Швайцарії, але в Америці існує крайова організація.

● 3 мільйони британських робітників, головно по різних фабриках і корабельних доках, перевели одноденний демонстраційний страйк проти принципового становища британського уряду, що підвишка робітничих винагород залежить від збільшення загально - крайової продукції та її вартости. Страйкуючі робітники належать до 39 робітничих спілок, які таким чином зазначили свою солідарність в справі підвишок платень.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ" І ЇЇ ВИДАНЬ

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на Фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

СПИСОК Ч. 9.

Д-р Б. Олесницький, Нюарк	$ 20.00
В. Пастушек, Честер	20.00
О. і К. Івашко, Маямі	10.00
Л. Гуцалюк, Ню Йорк	10.00
С. Куропась, Шикаго	10.00
Р. Пеленський, Філя.	10.00
Д. Лимар, Брідерік	8.00
В. Петрук, Німеччина	5.00
К. Стецко, Лас Вегас	5.00
А. Задойко, Торонто	5.00
Н. Дусенко, Шикаго	5.00
І. Комарюк, Бруклин	5.00
М. Маркевич, Калюмет Сіті	5.00
Т. Дутчак, „	5.00
Д. Дуліба, Квакертавн	5.00
Інж. Р. Ковалик, Торонто	5.00
Т. Шемечко, Клівленд	4.00
Д-р А. Педа, Даннемора	4.00
М. Вівчар, Рівергед	4.00
Д. Янковський, Міннеаполіс	3.00
Я. Константинський, Іст Медов	3.00
А. Гнатченко, Філя.	3.00
Т. Камінський, Вуд	3.00
Т. Цар, Ірвінгтон	3.00
Б. Козак, Гартфорд	3.00
Д-р Р. Осінчук, Ню Йорк	3.00
П. Цап, Нюарк	3.00
Р. Познахівський, Торонто	2.20
П. Бих, Бруклин	2.00
О. Демчишин, Філя.	2.00
М. Левицький, Шикаго	2.00
Е. Каменюк, Сиракюз	2.00
Р. Грабець, Клівленд	2.00
Н. Мороз, Бентлейвіл	2.00
В. Шолдра, Джерзі Сіті	2.00
Д. Волиник, Шикаго	2.00
Леся Бегінь, Шикаго	2.00
М. Волошинович, Елизабет	2.00
В. Лех, Гартфорд	2.00
Г. Закорчений, Лінден	2.00
О. Кривий, Дітройт	2.00
В. Шмуляк, Гілсайд	2.00
Н. Перчік, Рачестер	2.00
А. Когут, Йонгставн	2.00
І. Дошна, Йонкерс	2.00
Т. Роговський, Бруклин	2.00
Н. Юречків, Торонто	2.00
А. Влищак, Рачестер	2.00
В. Старожитник Самерсет	2.00
Н. Лукасевич, Вудленд	2.00
Л. Бобяк, Росфорд	2.00
Е. Шафран, Форест Гілс	2.00
І. Зазуляк, Філя.	2.00
Й. Тулай, Лос Анджелес	2.00
М. Маланяк, Клівленд	2.00
І. Зюрко, Монтреал	2.00
П. Піжицький, Сент Кетер.	2.00
Е. Коляпковський, Монтреал	2.00
Р. Карбівник, Філя.	2.00
М. Головчак, Картерет	2.00
В. Митвіяс, Алендейл	2.00
А. Кісломед, Варрен	2.00
В. Магоцький, Ню Йорк	2.00
Л. Нич, Філя.	2.00
І. Василаті, Палатайн	2.00
О. Ревуцький, Ст. Луїс	2.00
О. Рибалт, Йонгставн	2.00
С. Перун, Ню Брітейн	2.00
Г. Ноґа, Врейтфорд	2.00

Л. Бодпарук, Балтімор	1.50
Р. Шерстюк	1.35
Ю. Дяченко, Джемейка Пл.	1.00
Н. Н., Рачестер	1.00
І. Дзівак, Філя.	1.00
А. Кузишин, Ню Йорк	1.00
П. Вацишин, Омага	1.00
В. Літвак, Клівленд	1.00
В. Дікан, Фаєрвю	1.00
П. Янковський, Монесен	1.00
П. Стадник, Амстердам	1.00
П. Ярема, Кензас Сіті	1.00
Е. Вула, Боффало	1.00
П. Гнєцко, Вунсакет	1.00
І. Когут, Боффало	1.00
П. Шубин, Парма	1.00
Я. Колодніцький, Гартфорд	1.00
І. Коршляк, Пітсбург	1.00
М. Савчак, Клівленд	1.00
П. Загоруйко, Сеймур	1.00
Д. Янковський, Міннеаполіс	1.00
І. Таратула, Міннеаполіс	1.00
М. Хоміцький, Спеонк	1.00
В. Білинський, Ню Гейвен	1.00
А. Курилко, Сиракюз	1.00
Я. Яворський, Баден	1.00
С. Грабар, Перт Амбой	1.00
Т. Крівчук	1.00
М. Овчинник, Лансінг	1.00
Й. Ярема, Плейнфілд	1.00
М. Курчак, І. Медов	1.00
І. Мулярчик, Дітройт	1.00
М. Чорний, Гемтремк	1.00
П. Когулка, Бруклин	1.00
П. Шимкович, Ню Йорк	1.00
І. Мельник, Гейзлетон	1.00
І. Савчин, Боддок	1.00
В. Лучин, Філя.	1.00
Д. Грицак, Ню Йорк	1.00
Г. Ганиш, Філя.	1.00
Я. Лисяк, Ембрідж	1.00
М. Довбуш, Рівергед	1.00
М. Чорнодольський, Бронкс	1.00
М. Прох, Росфорд	1.00
Г. Страдомський, Джірард	1.00
Демків-Мидляк, Ню Йорк	1.00
Н. Цуп, Салцбург	1.00
В. Валко, Гартфорд	1.00
А. Тимець, Шикаго	1.00
К. Каліста, Колдейл	1.00
Т. Белей, Шикаго	1.00
Г. Білоголовська, Боффало	1.00
С. Канука, Трентон	1.00
О. Рудницький, Дітройт	1.00
М. Флис, Потакет	1.00
М. Ярмак, Спрінг Валей	1.00
М. Чайківська	1.00
А. Кулинич, Йонкерс	1.00
С. Тараненко, Вашингтон	1.00
В. Ганчар, Джемейка Пл.	1.00
Й. Худоба, Літл Фолс	1.00
Я. Сенишин, Геркімер	1.00
О. Бережницький, Боффало	1.00
І. Приймак, Ню Йорк	1.00
С. Савчук, Вудсайд	1.00
Разом	$ 319.05
Раніше проголошено	$ 2,687.79
Разом	$ 3,006.84

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США

НАУКОВЕ ЗАСІДАННЯ

ІНСТИТУТУ ШЕВЧЕНКОЗНАВСТВА

Доповідь — Василя Барки:

ПРАВДА „КОБЗАРЯ".

Засідання відбудеться в НЕДІЛЮ, 11-го ЛЮТОГО 1962 року в 5:30 год. вечора, в приміщенні АКАДЕМІЇ — 206 Вест 100 вул., Ню Йорк.

УВАН У США

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями та Знайомими, що у вівторок, дня 6-го лютого 1962 року упокоїлася в Бозі, прийнявши Найсвятіші Тайни, наша Найдорожча

ДРУЖИНА, МАМА, БАБУНЯ, ПРАБАБУНЯ і СЕСТРА

бл. п. ТЕКЛЯ ҐІЛЬ

з роду БОБОВНИК

ПАНАХИДИ — будуть відправлені в ЧЕТВЕР, 8-го і в П'ЯТНИЦЮ, 9-го ЛЮТОГО 1962 року, в похоронному заведенні І. Ковальчика в Джерзі Сіті, Н. Дж., в год. 7:00 вечером.

ПОХОРОН — в СУБОТУ, 10-го ЛЮТОГО 1962 року, в год. 9:00 рано, з похоронного заведення до церкви св. ап. Петра і Павла в Джерзі Сіті, Н. Дж., опісля на цвинтар Holy Cross Cemetery, North Arlington, N. J.

Горем прибиті:

муж — ВАСИЛЬ
син — ТЕОДОР з дружиною СОФІЄЮ
донька — АННА з чоловіком ВІНЦЕНТОМ
брат — ГРИГОРІЙ БОБОВНИК
внуки — ЕЛЕЙН і ВАСИЛЬ
і правнук

Вечір перекладів С. Гординського

Літературно - Мистецький Клюб у Ню Йорку влаштовує в п'ятницю, дня 9-го лютого, о год. 8-ій веч. в приміщенні Клюбу вечір поетичних перекладів Святослава Гординського з доповіддю ред. Богдана Кравцева п. н. „Поезія Заходу в українських перекладах і переклади Гординського" і рецитаціями перекладів із книжки С. Гординського „Поети Заходу" у мистецькому виконанні дир. Йосипа Гірняка. Вечір буде попереджений музичною інтродукцією Агнети Галамай.

Ділимося з Рідними і Приятелями сумною вісткою, яка надійшла з Рідного Краю, що дня 4-го лютого 1962 року упокоїлася в Бозі наша Найдорожча

МАМА і БАБУНЯ

бл. п. Анна з Масних ТУРЧИН

проживши 86 років, вдова по бл. пам'яті ІВАНОВІ ТУРЧИН в Синевідську-Вижнім.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Горем прибиті:

син — МИКОЛА з Родиною на Рідних Землях
син — СТЕПАН
синова — МАРІЯ
внучка — ОКСАНА в Шикаго

Прийшла сумна вістка з України, зі села Чернева, що мій старший БРАТ

Михайло НАБОЛОТНИЙ

відійшов на вічний спочинок дня 19-го січня 1962 року, який від дитинних літ служив Богові, в церкві і своїм парафіянам. Полишив у смутку: тут на чужині брата ВАСИЛЯ НАБОЛОТНОГО

ПАНАХИДА

за спокій душі сл. п. НАЧАЛЬНОГО ПЛАСТУНА

Сірого Лева

проф. Северина Левицького

відправиться в Українській Кат. Церкві св. ап. Петра і Павла, при 7-ій Зах. вул. — в Клівленді, Огайо, в СУБОТУ, дня 10-го ЛЮТОГО 1962 року, в год. 7:00 вечером, на яке все Українське Громадянство Клівленду й Околиці ввічливо запрошує

СТАРШИНА ПЛАСТОВОЇ СТАНИЦІ в КЛІВЛЕНДІ

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Великий успіх Михайла Мороза

Остання, тиждень тому зачинена виставка образів арт.-мал. Михайла Мороза в Панарос - галерії в Ню Йорку мала дійсно великий мистецький успіх, особливо на тлі факту, що виставлено лише 15 експонатів і в дуже для них некорисній, позбавленій перспективи вузькій та малій кімнаті. Успіх на американську скалю кожної української мистецької імпрези, кожного індивідуального мистецького виступу, рахується за відгуками в поважній загальній і фаховій пресі. У даному випадку „Ню Йорк Таймс" дав двічі надзвичайно — як на традиційно обережний тон того часопису — прихильні оцінки. У числі з 23-го січня ц. р. у рубриці „Мистецтво" читаємо в ширшому огляді Бріяна О'Догерті:

„. . . У Панорас-ґалерії, 62 Вест 56 вулиця, Михайло Мороз показує повні життя інтерпретації мальовничих сцен, із яких деякі виявляють нахил іти далі, як мальовничість, — до експресіонізму".

Цю характеристику „повні життя інтерпретації мальовничих сцен" — подано в „Ню Йорк Таймсі" з 28 січня ц. р. у рекомендаційному виказі найкращих виставок в Ню Йорку: „По ґалеріях у у цьому тижні".

В „Ню Йорк Джернел Амерікен" з 20-го січня ц. р. у рубриці „Провідник по ґалеріях", подано:

„Повні життя, накинені широкими мазками, експресіоністичні краєвиди Михайла Мороза показують Мейн і Кетскільські гори в Панорасі, 62 Вест 56 вул. Густо накладені багаті барви міняться в „Ламливій Хвилі", вони бунтарські в „Спокійних водах" та романтичні у „Водоспаді". Образи „Мертва природа" заокруглюють цікаву виставку. Л. Е. Л." (В оригіналі вжито слова „фовіст", що тут перекладено як „бунтарський". У великому Вебстері з 1960 року пояснено, що слово „фовізм" означає „групу французьких артистів, включно з Матісом, Руолом, Дереном, Дюфі й ін., які коло 1906 року збунтувались проти тодішніх тенденцій в академічному мистецтві, як теж проти наукової суворости неоімпресіоністів". — Взагалі, англійські і французькі тексти фахових критик надзвичайно важкі до перекладу й тому неминучі деякі відхили, а то й, може неточності).

У фаховому великому журналі „Арт Нюз" за січень 1962 р. у відділі „Огляд і заповіді", читаємо: „Михайло Мороз (Панорас, 15-27 січня) малює сцени з життя, Мейн і Кетскіл, широким, швидким ударом, що змішує барви в різнородних аплікаціях. Ця розкішна метода має, мабуть, найкращі вислідп, коли істота справи лежить у русі. Цін не зазначено".

Але найкращу й найбільш захоплену оцінку дала французько-мовна газета в Ню Йорку „Франс - Амерік" з 21 січня ц. р., де й поміщено світлину одного гірського краєвиду Мороза:

„Зболілий, нагальний і гострий, як ніж, аж до змінювання власного стилю, Мороз є реалістичним свідком природи. Його малярські різьби, його краєвиди, є порізані наче грізними скибами, і він користується кольорами з щедрістю і щасливою життєрадістю, які, проте, межують із смутком. Гори, озера і скелі приймають під його рукою фантастичні вирази, супроти яких ніхто не може бути байдужим. Вимииаючи тінювання, охру й банальні кольори — це є маляр, який зворушує, та ще й такий, що вміє відривати себе від своєї праці, що грозить монотонією. Подивугідна китиця квітів наче пронизує вас почуттям відпруги. Крізь творчу працю Мороза пробивається якась гіркота з одночасним буйним розмахом, який — я в цьому не сумніваюсь, — заслуговує на похвальний критицизм і на багатьох звеличників".

Присутність на виставці різних американських мистецьких критиків вказує на можливість, що появляться дальші оцінки. Загалом записались до книжки гостей коло 500 осінб, але було їх насправді щонайменше вдвоє більше, бо в завжди вщерть повній виставовій кімнаті багато відвідувачів і не бачили тієї книжки.

I. К-н

Всенародне віче в Ню Йорку

Ню Йорк, Н. Й. — Діловий Комітет Пам'ятника Шевченкові на місто Ню Йорк, скликує на найближчу неділю, 11-го лютого ц. р. до залі Українського Народного Дому в Ню Йорку Всенародне Віче в справі побудови Пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні. Чолові представники Крайового Комітету Пам'ятника Шевченкові та згаданого Ділового Комітету поінформують громадянство про всі справи, зв'язані з побудовою Пам'ятника Кобзареві в найбільшій столиці світу, а зокрема про дотеперішні вислідп збірки фондів на ту ціль та дальші пляни щодо її продовжування і закінчення. Початок о год. 5-ій після полудня.

З уваги на загальнонаціональне значення справи Комітет запрошує гаряче все українське громадянство нашої метрополії до поголовної участи у вічу. Зокрема прохає всі організації, діючі на тутешньому терені, щоб вони подбали про найчисленнішу участь своїх членів. Цей апель звернений передусім до всіх Організацій Молоді та Студентства, які повинні включитися якнайчинніше в цю всеукраїнську акцію.

І. К.

Виставка різдвяних картин в університеті св. Бонавентури

Від 15 грудня 1961 до 15 січня 1962 відбулася в бібліотеці університету св. Бонавентури виставка українських різдвяних карток. Виставку урядила пані Віра Томків, дружина д-ра Богдана Томкова, професора на університеті св. Бонавентури. Картки були уложені групами, які репрезентували поодиноких наших мистців - малярів. Картки були старанно дібрані і уміло розложені. Написи пояснювали і доповнювали виставку. У виставці була вжита частинно колекція різдвяних карток м-ра О. Бережницького з Боффало, на що вказували написи. Виставка викликала велике заінтересування. Були і такі, які хотіли закупити усі колекції.

В суботу 6-го січня на Різдвяний Свят Вечір найбільша радіостанція WHDL надала програму українських коляд. Програма була проголошувана наперед протягом двох тижнів у радіо і у місцевому щоденникові як „спеціяльна програма". У вступі були подані українські різдвяні звичаї. Кожну коляду попереджував короткий її зміст англійською мовою. На кінець програми слідувало резюме. Програмою проводили фахові спікери радіостанції. Програму приготовив д-р Богдан Томків. Рекляму та програму перевели щоденник і радіостанція даром, за що їм належиться щира подяка. Програма була дбайливо приготована. Мені і всім нам українцям приємно було слухати українських коляд у радіо.

Михайло Луцишин

ОбВУА в Клівленді в роковини 22-го Січня

27-го січня б. р. відбулися сходини членів ОбВУА Клівленду при співучасті представників УСС та гостей в домівці ОбВУА при вул Кенілворт для відзначення Проголошення Суверенности Української Народної Республіки і Злуки Українських Земель в одну Соборну і Народоправну Державу.

Сходини відкрив голова ОбВУА побр. інж. Михайло Хроновят, привітавши членів, представників та гостей, з'ясував мету сходин, візвав присутніх вшанувати пам'ять поляглих за Волю України повстанням з місць та однохвилинною мовчанкою. Опісля запросив до слова побр. д-ра Лева Рубінгера, котрий виголосив реферат на тему: „Українське національне свято 22 Січня".

Після реферату побр. інж. Михайло Курах подав інформацію про наші актуальні проблеми.

Реферат і інформації присутні прийняли рясними оплесками. Після офіційної частини відбулася товариська гутірка при чаю і скромній закусці.

М. І

13,500 осіб слухали протикомуністичні доповіді в Овкленді, Каліфорнія

Овкленд, Каліфорнія. — В перших днях лютого закінчилися тут протикомуністичні курси, звані „протикомуністичною школою", які тривали 5 днів, мали 15 сесій і в них взяли участь 13,600 осіб. Пожертви на ці другі курси були дещо менші від тих, що їх зібрано на подібних лекціях у Лос Анджелесі минулого року, і які виносили $215,000. Це сталося тому, що в районі Овкленду є сильніші комуністи як в Лос Анджелесі. Та „протикомуністичні лекції були успішні", як твердить один із їхніх організаторів. Ці „школи протикомунізму" мають своїх противників, бо керівниками того курсу є особи з крайнє правих політиків. Але прихильники „протикомуністичної школи" твердять, що цими курсами керують непартійні люди, які хочуть поборювати комунізм. Проти курсів був і стейтовий генеральний прокуратор Стенлі Моск, який назвав цю школу „нічним цирком", і не хотів виголосити доповіді в цій „протикомуністичній" школі. В серпні ц. р. мають подібні виклади відбутися у відомому Коров'ячому палаці в Сан Франсіско. Правий консервативний провід цієї школи відштовхує від неї поступовіші кола, які також є протикомуністами.

Нові сателіти позначатимуть літерами грецького альфабету

Вашингтон. — Білий Дім, державний департамент, департамент оборони, Центральна Розвідча Агенція і Крайова Аеронавтична і Космічна Адміністрація погодилися в тому, щоб всі цьогорічні нові сателіти позначати літерами грецького альфабету: альфа, бета, гама дельта, і т. д., аж до псі, омеґа. Крім того означення уряд подаватиме тільки малі інформації про випущені нові сателіти. Таким способом світ знатиме про те, що ЗДА випустили такі і такі нові сателіти, але не знатиме, яке значення мають вони для оборони цієї країни.

Нові заходи для зменшення платничого дефіциту з закордоном

Вашингтон. — Секретар скарбу Даґлес Діллон і голова Федеральної Резервової Ради Віллім МекЧеснi Мартин, зізнаючи в Спільній Економічній Комісії в Конґресі, ствердили, що збільшився відплив доляра за кордон, і тому треба нових заходів, щоб якнайбільше зменшити платничий дефіцит із закордоном. В роках 1955, 1959 і 1960 ЗДА видали за кордон на $3,500,000,000 більше, як діставали із закордону. Минулого року цей дефіцит трохи зменшився і виносив $2,500,000,000. Але Діллона турбує той факт, що майже половина цього дефіциту сталася в останніх місяцях 1961-го року. Відплив долярів за кордон в 1960-му році відбувався, здебільша, внаслідок спекуляції, а в 1961-му році тому, що закордонні банки платили більші відсотки. Тому треба б і тут збільшити відсотки, щоб доляр не мусів втікати поза межі цієї країни, щоб дати кращий відсоток.

Посмертні згадки

Теклі ГІЛЬ — довголітня членка Б-ва св. І. Хрестителя, Відділ 270 УНСоюзу і членка С-ва Пречистої Діви Марії в Джерзі Ситі, Н. Дж., упокоїлася в Бозі в дні 6-го лютого 1962 року. Покійна народилася в селі Плавуча Висока, повіт Зборів, Зах. Україна. Покійна полишила у великому смутку мужа Василя, сина Теодора, доньку Анну, невістку і зятя, 2 внуків і 1 правнука та брата Григорія Бобовника. Панахиди будуть відправлені в четвер і п'ятницю, 8-го і 9-го лютого 1962 р., в год. 7:00 веч., у пох. заведенні І. Ковальчика в Джерзі Ситі. Похорон відбудеться в суботу, 10-го лютого ц. р., з пох. заведення до церкви св. ап. Петра і Павла в Джерзі Ситі, а опісля на цвинтар св. Хреста в Арлінґтоні, Н. Дж. — Вічна Їй Пам'ять!

М. Баран, секр.

Марія ПОСТОЛЮК, — членка Т-ва „Сокіл", Відд. 336 УНСоюзу в Клівленді, Огайо., померла в дні 2-го лютого 1962 році. Покійна народилася в селі Накло, пов. Перемишль, Зах. Україна. Полишила у смутку мужа Семеона, сина Антона, дві доньки: Анну й Ольгу, 7 внуків і 2 правнуків та сестру в Рідному Краю. — Похорон відбувся 5-го лютого ц. р., з пох. заведення до української православної церкви св. о. Миколая в Лейквуд, Огайо, при участі Родини, Приятелів та Членів Т-ва, а опісля на цвинтар. — Вічна Їй Пам'ять!

Гр. Кисіль, секр.

Читайте українські книжки й газети, бо часто читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

НЮАРК, Н. Дж. — Річні Збори Т-ва „Орлик", Відд. 27, відбулися 28 січня ц. р. Вибрано Управу на 1962 р. у слідуючому складі: д-р Осип Утриско — голова, д-р Петро Богданський — заступник, Ярослава Олесницька — секретар, Адріян Лапичак — касир, Василь Кузик і інж. М. Плешкан — члени Управи, В. Сигалів, М. Мосора і М. Сташинська — члени Контр. Комісії. Рівнож на цих Зборах вибрано делеґатів на 25 Конвенцію: д-ра О. Утриска і Я. Олесницьку, а заступниками делеґатів: д-ра П. Богданського і В. Кузика.

Управа

СУБОТА, 10-го ЛЮТОГО 1962:

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні Збори Від. 204, в год. 7:00 вечером, в залі УНДому, 140 Друга Еве., кімн. ч. 25. На цих Зборах буде вибір делеґатів на 25-ту Конвенцію УНСоюзу. — В. Гасій, секр.

НЮАРК, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва Богдана Хмельницького, Відд. 133, о год. 8-ій веч., в Українській Централі при 180 Віллім вул. На зборах вибір делеґата на Конвенцію. — І. Андрійчин, фін. секр.

НЕДІЛЯ, 11-го ЛЮТОГО 1962:

КУРТІС БЕЙ, Мд. — Місячні Збори С-ва Непор. Зачаття Преч. Діви Марії, Відд. 290. в год. 2:00 по пол., в церковній залі, при 1506 Church St. Просимо всіх членів прибути на Збори з огляду на вибір делеґата на Конвенцію УНСоюзу. — М. Іванюк, секр.

ЙОНҐСТОВН, Огайо. — Річні і Місячні Збори Відд. 348 ім. Ольги Басараб о год. 3:00 по полудні в Церковній залі — 526 В. Райнав. Просимо всіх членів прийти і вислухати річний звіт і вибрати уряд на 1962 рік. Відбудеться вибір делеґатів на 25 Конвенцію. — За Уряд Стелля Волошин — предс., Марія Стахура — секр.

ЛУДЛОВ, Масс. — Місячні Збори Т-ва ім. Івана Франка Відділ 253, в год. 1:00 по пол. в новій залі. На Зборах відбудеться вибір делеґатів на 25 Конвенцію. Присутність членів обов'язкова. — Фіцик, сек.

ВИЛЛИМЕНТИК, Конн. — Звичайні Річні Загальні Збори Т-ва „Любов", Відд. 387, в приміщенні Українського Народного Дому під ч. 55, при Брод вулиці в Виллиментик. Початок в год. 1:30 по полудні. В програму пор. денного входять точки: Вибір нової Управи і делеґата на 25-ту Конвенцію. Просимо всіх прийняти в Зборах участь та приходити точно на означений час. — Управа.

ШИКАҐО, Ілл. — Місячні Збори Б-ва св. Стефана, Відд. 221 в год. 1:30 по полудні в Домі Відділу УНСоюзу при 843 Н. Вестерн Аве. З огляду на важливі справи які мають вирішитися, просяться всіх урядників, членів і членкинь обов'язково прибути на збори. — Т. Шпікула, секр.

СЕРЕДА, 14-го ЛЮТОГО 1962:

НЮАРК, Н. Дж. — Місячні Збори злучених Відділів 152-322 о год. 7:30 веч. в Українській Централі при 180 Віллям вул. в Нюарку. Збори відбудуться у зв'язку з вибором делеґатів на 25 Конвенцію. Проситься членів прибути на Збори обов'язково. — Управи.

ЧЕТВЕР, 15-го ЛЮТОГО 1962:

ЕЛИЗАБЕТ, Н. Дж. — Річні Збори Т-ва Запорізька Січ, Відд. 3 о год. 7-ій веч. в церковній залі, Саут вул. Проситься членів прибути. Відбудеться вибір уряду і делеґата на 25 Конвенцію. — М. Сухорський, секр.

П'ЯТНИЦЯ, 16-го ЛЮТОГО 1962:

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Збори Т-ва Українська Січ, Відд. 170 в 6-ій веч. в УКДомі, 96 Фліт вул. — І. Грабар, секр.

НЕДІЛЯ, 18-го ЛЮТОГО 1962:

ДІТРОЙТ, Мич. — Звичайні Загальні Збори Пластового Відд. ч. 174 в год. 10-ій рано в Пластовій Домівці. Порядок Зборів: 1. Відкриття. 2. Затвердження порядку нарад. 3. Вибір Президії. 4. Відчитання протоколу з попередніх Заг. Зборів. 5. Звіти з діяльности урядників. 6. Дискусія над звітами. 7. Звіт Контрол. Комісії. 8. Уділення абсолюторії. 9. Вибір нових урядників. 10. Вибір делеґата і заступника на 25 Конвенцію. 11. Різне. — За Управу 174 Відділу: Інж. Е. Кульчицький — Предсідник, Д-р А. Слюсарчук — Секретар.

Відійшли від нас

Члени Українського Народного Союзу:

БОГДАШ Марія, народж. 1889 в Новосілці, пов. Скалат, членка 324 Відд. УНСоюзу у Филядельфії, Па., померла 8-го січня 1962 року.

ВЕРНЕР Володимир, народж. 1908 р. в Нюарку, Н. Дж., член 371 Відд. УНСоюзу, в Нюарку, Н. Дж., помер 17-го січня 1962 року.

ГУЛИК Євстахій, народж. 1887 р. в Маляві, пов. Добромиль, член 219 Відд. УНСоюзу в Нюарку, Н. Дж., помер в січні 1962 року.

ЗАЯЦЬ Катерина, народж. 1898 р. в Тенетиськах, пов. Рава Руська, членка 270 Відд. УНСоюзу в Джерзі Ситі, Н. Дж., померла 24-го січня 1962 року.

КОБЕЛЯ Іван, народж. 1891 р. в Забанці, пов. Сянік, член 29 Відд. УНСоюзу в Нентикок, Па., помер у січні 1962 року.

КРЕХОВЕЦЬКА Варвара, народж. 1893 р. в Букачівцях, пов. Рогатин, членка 306 Відд. УНСоюзу в Лінден, Н. Дж., померла 17-го січня 1962 року.

КУЛИНИЧ Йосип, народж. 1911 р. у Східниці, пов. Дрогобич, член 55 Відд. УНСоюзу в Кертис Бей, Мд., помер 20-го січня 1962 року.

КУРИЛЯК Михайло, народж. 1882 р. в Посаді Новоміській, пов. Добромиль, член 321 Відділу УНСоюзу в Фінiксвилл, Па., помер у січні 1962 року.

ЛИСЯК Семен, народж. 1892 р. в Угнові, пов. Рава Руська, член 204 Відд. УНСоюзу в Ню Йорку, Н. Й., помер 18-го січня 1962 року.

МАГДЯК Михайло, народж. 1897 р. в Мочерадах, пов. Мостиська, член 259 Відд. УНСоюзу в Шикаґо, Ілл., помер 15-го січня 1962 року.

МИКУЛА Петро, народж. 1893 р. в Гуті Старій, пов. Чесанів, член 97 Відділу УНСоюзу в Пассейку, Н. Дж., помер 14-го січня 1962 року.

МОСЯК Андрій, народж. 1911 р. в Красній, пов. Бережани, член 252 Відд. УНСоюзу в Шикаґо, Ілл., помер у січні 1962 року.

ОМЕЛЯН Марія, народж. 1894 р. в Росохуватцях, пов. Підгайці, членка 397 Відд. УНСоюзу в Філядельфії, Па., померла 14-го січня 1962 року.

ПАСІЧНИК Іван, народж. 1891 р. в Дрогобичі, член 266 Відд. УНСоюзу в Амстердамі, Н. Й., помер 21-го січня 1962 року.

ПОШИВАК Михайло, народж. 1891 р. в Дубрівці, пов. Сянік, член 50 Відд. УНСоюзу в Лорейн, Огайо, помер 6-го січня 1962 року.

СЕНЧАК Семен, народж. 1880 р. в Незнайовій, пов. Горлиці, член 66 Відд. УНСоюзу в Ню Йорку, Н. Й., помер 15-го січня 1962 року.

СМЕРЕКО Анна, народж. 1884 р. в Цапівцях, пов. Заліщики, членка 143 Відд. УНСоюзу в Ґрейт Медовс, Н. Дж., померла 23-го січня 1962 року.

ВІЧНА ЇМ ПАМ'ЯТЬ!

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим співвласниками 25-мільйонового майна організації!

ТАРЗАН, ч. 4788. Смерть крокодила!

Коротка, але завзята боротьба закінчилася, коли Тарзан і його сильний ніж знищили крокодила.

Заледве втікаючи від атаки іншого крокодила.